XXXI. évfolyam. 103. szám. Hétfő, 1899. május 29.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . 10 [illegible] — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . . 2 „ 50 „
Egy hóra . . . 1 „ — „
Egyes szám ára 4 kr

Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorert 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések arányszerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beigtatásért 30 kr

A brüsszeli affér.

Csinos kis botrány ez a brüsszeli affér. Rendkivüli, mint minden, ami a Dreyfus-ügygyel összefügg. Mert összefügg vele.

Az antirevizionista lapok ugyanis kigyót-békát kiáltanak a brüsszeli franczia kamara elnökségére, választmányára és tagjaira, mivelhogy leleplezték Montier urat, aki egy kereskedő tisztes czégére mögül a spionázs, éppen nem tiszteletreméltó portékáját árulta.

A brüsszeli kereskedelmi kamara — kiáltják a nacionalista lapok — dreyfusista, tehát gyülöli a hadsereget; tehát a spionokat nem becsüli meg és nem akar velük egy tálból cseresznyét enni.

Az antirevizionista lapok egyben valóságos nemzeti gloir dicsfényét vonják Montier homloka fölé: az ország nagy szolgájának nevezik, aki Franczia-ország ellenségeinek minden gonosz szándékait kileste és a vezérkar tudomására hozta.

Az ilyen kiváló férfiut hogyan is lehetett megbántani. Micsoda őrültség és mekkora hazafiatlanság kellett ahhoz, hogy a brüsszeli franczia kereskedelmi kamara tagjai Montier urat soraikból kizárják és igy becsületében megsértsék. Csodálatos módon a brüsszeli franczia követ is ezen az állásponton van és Montier ur ügyét a magáévá tette. Sőt követelte a kamarától, hogy Montier urat az, ismét visszahelyezze kamarai tagságába, mert Montier urnak egy csöpp kedve sincs belenyugodni a saját gyalázatába. Mire aztán Charles Rolland, a kamara elnöke, valamint az egész tisztikar, az összes választmányi tagok beadták lemondásukat. Ők ugyan nem lesznek többet együtt Montier urral! elég, hogy mostanáig megvoltak vele, amig nem ismerték titkos funkczióit, De ezentul, sohasem semmi árért. Rolland ur, az elnök beszélt igy és szavát is tartja.

A franczia kereskedelmi miniszter pedig — ez is különös — tudomásul vette az elnök és választmány lemondását, a brüszszeli franczia követ pedig, aki a kamara tiszteletbeli elnöke, ideiglenesen maga vezeti az ügyeket.

Csakhogy nemsokára meglesz a kamara rendkivüli közgyülése, amelyen, mint Brüsszelből jelentik a régi tisztikart és a régi választmányt ujra meg fogják választani. Mi lesz ezután?

A spionázs nem szép dolog, de szükséges, mondják a politikusok. Helyes. De az nem szükséges, hogy a kém magát is, másokat is kompromittáljon. Dolgozzék titokban, szolgálja a hazáját szerényen, de ne akarjon nemzeti hős lenni és semmiesetre sem kereskedelmi kamarai tag. Mert az, mint látnivaló, árt neki is, az országnak is, amelyet szolgálni akar. Olyan politikai erkölcsöt még nem találtak ki, amely tisztességes emberekkel elhitette, hogy a spion — tisztességes ember.

(A. d. P.)

BELFÖLD.

A kiegyezét.

Bécsből jelentették több oldalról azt, hogy Szell Kálmánnak Budapestre való visszautazása összefügg a kompromisszum javaslattal, a mely lehetővé tenné a válság megoldását s azt irja, hogy Széll erről a kompromisszum javaslatról tárgyalást folytat a szabadelvü párt vezető embereivel. A kormányhoz közel álló körök azt állitják, hogy a kompromisszum abból állana, hogy ugy a kereskedelmi és vámszövetségnek, valamint a bankstatutumnak érvényességét 1904-en tul még 2—3 esztendővel meghosszabbitják. Az itteni politikai körök nem nagyon biznak a kompromisszum létrejöttében.

Egyébiránt Széll K.-nak pártja vezető embereivel való értekezése már megtörtént. Tegnap vissza is utazott Bécsbe és ma felveszik ujra a kiegyezési tárgyalásokat, ahová Thun Morvából Bécsbe visszamegy.

Sokan e sikerben nem biznak, mert mindkét fél mereven ragaszkodik álláspontjához s megettök a közvélemény áll. Jósolják ebből mind a két kormány bukását.

De a magyarok ezt a Széll kormányra lehetlennek tartják, mert ugy gondolják, hogy az, amelyet programmjában Szell a kiegyezés-

---

A nő — az anya.

A „Debreczen" eredeti tárczája.

Irta **L . . . né Fanny.**

A hazai és nemzeti élet jövő oszlopa a jó irányban fejlesztett nemzedék, azért aki nemzetét s hazáját igazán szereti, ennek a nemzedékuek fejlődését gondjából ki nem veti. Majd aztan a nemzedek fogja a jövőt tovább fejleszteni, megalkotni, fenntartani, de csak ugy, ha szilárdan edzett, tetterős emberekké neveltettek és lettek. Ezért nem lehet eléggé fontosnak tartani gyermekeink nevelését; ezért is fektetnek arra nagy sulyt korunkban és nálunk is, ahol szintén belatják, hogy a nemzetek nagy versenyében csak az állhat meg, ki a mivelődés terén — a zászlót vivő nemzetekkel — lépést tart.

A helyes cselekedetek alapja — az ismeretek. Mert hogy a gyermek tetterős emberré legyen, — ismernie kell önmagát és a világot E nagy tudomány elnyerésére szolgálnak azok az iskolak, amelyeket a társadalmi szabályok és tudomány vezérférfiai állitanak és a szükséges taneszközzkkel felszerelnek a végett, hogy ama fontos ismeretek megszerzését néző nagy czélnak megfeleljenek.

Fenn áll a klasszikai iskola mint az emberi szellem fejlesztésére egyik leghathatósabnak ismert intézmény; vannak reáliskoláink, melyek közvetlenül a praktikai életnek nevelnek.

Ám a társadalmi élet valósága — csábok kisértések ezer meg ezer alkalommal vonják el az ifjakat ama rendszeres iránytól — zagyva, tartalmatlan könynyelmü élet felé, ami miatt rettegéssel telik el a szülői sziv, — legdrágább kincse — a magzatok jövője iránt.

Felvilágosodott korunknak valódi iróniájaként szolgál az a gyakori jelenet, hogy testvér-testvér, — barát-barát ellen küzd rang, állásért; vagy mohó kapzsisággal tör — a pénz után. Önző czél, élvezetvágy csalogatják ingoványba, melynek süppedékében legdrágábbját — becsületét veszthetí és veszti. Ah! hány iskolailag jelesen képzett ifju ember utolsó menedéke a halálladó golyó, mert ama barlangokba jutott, ahol »Fortuna« istenasszonyhoz imádkoznak: — pénzért, hogy vásárolhassanak fényt, asszonyt, hódolatot. És a társadalom megnyitja ajtajait, előzékeny szivességgel látja fényes estélyein az ilyen ifjakat. Ők a rendezők, hangadók — a hölgyvilág előtt nagy becsben álló ügyes tánczosok, akik velök szintén házassági kötésre számitva fényt keresnek és a hazug csalfény által vonatva — süppedékbe buknak magok is.

Szerencse, ha e világ-vásárban akadnak olyanok, kik a tudomány mellett a sziv romlatlanságára is gondot fordítnak. Az első mester e téren a **nő**, a kít hiuságtól ment igaz szeretet vezet hazája, nemzete — és az ő kis világát alkotó család iránt. A női sziv és kedély az üde forrás, amelyből felbuzog az érzés: a jó, szép és nemes iránt. A nők e rokonszenves körében is az alakitó erő kiváltképpen az **anya** sajátja . . . ezé természetleg már e fenséges foglalkozás!, . . az anyáé, aki nem számit, hanem szeret, szereti gyermekét, egész szivével s lelkének minden gondját, gyermekenevelésére forditja — gyöngédséggel, zsarnok szigor nélkül, de lekötelező jósággal . . . Néha csintalan a gyermek s felidézi az atya komoly feddését s felleg borulna a család egére; de megjelen az anya — eloszlatja a felleget, mert az ő tapintatának sikerül a gyermeket engedelmességre hajtani s az atyát bocsánatra hangolni.

Az idő halad . . . a fiu nő s be kell lépnie az ismeretszerzés csarnokába. Az atya szabja meg itt az irányt; de az anyától nyeri a szeretetteljes buzditást. A gyermek haladását az atya az osztályzatból mérlegeli es ez bizony sokszor nem megfelelő. A gyermekre az atyai szigor leverőleg hatna s elvesztené önerejében hitét és reményét a sikerhez . . . ismét az anya jön: biztat, erősit, jóságosan emel, a kis szerencsétlen könyeit letörli, viszszavezeti ujult erővel a küzdelemhez. És a gyermek több-több buzgalommal, több-több sikerre s ezzel önbizalomra tesz szert és az anya jóságát — az engedelmes törekvés elsőmaradhatlan eredményével jutalmazza, amelynek örömából aztán az atyának is bőségesen kijut a része, mert a gyermekben látja előre már a férfit, aki önerején meg fog állani és büszkesége lesz a családnak, tevékeny tagja a Nemzetnek.

A lány gyermek-csoportban lárma

ről a parlamentben kijelentett, birta a koronaelőzetes jóváhagyását. A királyról pedig feltételezik, hogy szavaival nem játszik.

Valószinüleg a király dönt tehát.

Bármint döntsön azonban — a kiegyezés tapasztalt nehézségeiből s minden körülmények közt a magyar érdeket sértő voltából elvonhatják a közösügyes állapot magyar hivei, elvonhatja maga Széll és elvonhatják pártjának legelfogultabbjai is, — hogy a közösügyes, ilyes kiegyezésektől függő viszony nem egészséges államviszony, tarthatlan és meg kell változtatni; mert Magyarország és Ausztria közt nem ilyes kapcsolat, hanem mindkét állam önállóságának biztositásával: — államszövetség való, amelyben csak a dinasztia és a kölcsönös védelem tart fenn közösséget; egyebekben pedig mindenik állam saját eszközei és módja szerint fejti saját érdekét és erejét, hogy mind saját, mind a szövetség közös céljának minél inkább megfeleljenek. Ekkor lehetséges volna, hogy a két állam nem nézne farkas szemet egymással, hanem egymás jogait kölcsönösen megbecsülnék, erejök fejlésének inkább örülnének, mint sem gátolnák.

Jó volna ezt valahára mind Becsben, mind Budapesten, mind a parlamenteknek, mind a kormányoknak, még a koronának is meggondolniok, mert e viszonyban több állam eleterő van, mint a közösügyes nagy hatalmi állásban.

A főispáni basáskodás visszahatása. Csongrádmegye összes községeinek ellenzéki tagjai az itt uralkodó visszaélések, hatalmi zaklatások és korrupczió megszüntetése végett tegnap máj. 28. egy megyei ellenzéki egyesület megalkotása czéljából Szentesen, a főteren nagy népgyülést tartottak. Erre a nagyszabásu egyesülésre a multban elkövetett botrányos hatalmi erőszakoskodások, különösen pedig Vadnay főispán által Sima Ferencz politikai megsemmisitésére, családjának anyagi tönkretételere kihajszolt csőd adott alkalmat. A vármegye minden községéből százanként jelentek meg zászlók alatt Szentesen. A népgyülés határozatilag kimondotta, hogy egy kiáltó szózattal fordul a kormányhoz, az országgyülés mindkét házához, az egész ország törvényhatóságaihoz, a melyben rámutat, hogy a Vadnay főispansága alatt a Banffy-korszak milyen rémuralmat üzött Csongrádmegyében az ellenzék megsemmisitésére, mily becstelen rágalmakat terjesztett és támadásokat intézett a megye ellenzékének, a mindnyájok által nagyrabecsült, rajongva szeretett és legtiszteltebb vezérei ellen: Sima Ferencz és Hegyi Antal ellen, mikent vásárolt csődöt ellene sikkasztó szentesi ügyvédekkel szövetkezve. Felhivja a népgyülés a kormányt, hogy azt az embert, a ki a Bánffy-rendszer védelmére a parlamentet első sorban támadta meg s erre a támadásra az egész országot felhivta hirhedt feliratában, a bukott rendszerrel együtt távolitsa el a megye éléről, mert a pohár telve van s bármi történjék is, a nép nem türi tovább a megye élén. A népgyüles ennélfogva hirlapi uton fogja felszólitani, — hogy távozzek a megyéből, mert szomoru vége lesz főispánságának. Végül határozatilag kimondta a népgyülés, miszerint megbotrankozik a magyarság ellen folytatott hajszán és csatlakozik a Hubacsek és Miacsek nevezetü birósági közegek ellen hamis tanuzásra való felbujtás miatt elrendelt bünügyi vizsgálathoz s mint tanuk jelentkezni fognak az ily hallatlan visszaélések megtorlására.

A mezei munkások érdekében. A képviselőház üléseinek ujból megkezdése után Justh Gyula képviselő a póltartalékba sorozott mezei munkások érdekében interpellácziót fog intézni a honvédelmi miniszterhez hogy azok a nagy munka idején a hadgyakorlatokon való részvételtől felmentessenek. E tárgyban Csanád megye közgyülése már a mult évben feliratilag fordult a képviselőházhoz.

Népiskolák államositása. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter az ország minden vidékén szorgalmazza a meg nem felelő népiskoláknak állami kezelésbe való átvételét. Legutóbb Pancsova város közgyülése 24 szavazat ellenében 42 szavazattal mondotta ki a községi iskolák államositását; Torontál-Almáson pedig, mely a volt határőrvidékhez tartozik, jövő év első Napjában kezdik meg a magyar nyelvü oktatást. A nem magyar ajku gyermekek külömben hetenkint néhány órán át anyanyelvükön is részesülnek majd oktatásban.

KÜLFÖLD.

Az Orosz barátsag értéke. Azon czélzatokat illetőleg, melyek Sándor király és atyjának legutóbbi körutját sugalmaztak, figyelmet érdemel az orosz közgazdasági miniszterium lapjának egy nyilatkozata. Boszniáról és Herczegovináról czikkezvén, a lap következőket irja:

»Előreláthatólag egy nagy hatalom előbb vagy utóbb fel fogja szólitani Ausztria-Magyarországot, hogy Boszniát és Herczegovinát hagyja el. Miután pedig ezen felhivásnak csakis a fegyveres erő nyomásával lehet érvényt szerezni, a mire azonban az idő mostanában nem alkalmas, be kell várni a viszonyok alakulását. Annyi azonban bizonyos, hogy Ausztria-Magyarországnak az annexiót kimondania nem szabad.«

A félhivatalos lap kifakadásai, mint a »Kel. Ért.«-nek jelentik, Bécsben annál kellemetlenebbül érintettek, mivel félhivatalos részről nem szűnnek meg hangsulyozni, mennyire igyekszik az orosz diplomáczia Ausztri-Magyar ország kormányát meggyőzni arról, mily jó szándékokkal viseltetik irányában.

Egyesült-Államok. Dewey tengernagy, a cavitei győző s a Manila előtt állomásozó amerikai hajóhad parancsnoka, néhány hónap óta beteg s ezért Mac-Kinley elnök engedelméből most hazatér Amerikába. — Az Olympia zászlóshajón megy haza a Szuez csatornán át s jul. 1-jén érkezik meg. Newyork polgármestere azt a kitüntetést kérte a kormánytól, hogy Dewey admiralis győzelmes hadjáratából visszatérve, Newyorkban érintse először az E. Á. földjét, Az admirálist nagy fénnyel készülnek fogadni mindenütt.

A newyorki lapok felhivták már a polgárságot, hogy Dewey érkezését tegye diadalutttá. A washingtoni Fehér házban Dewey népszerüsége kissé kellemetlenül hat, mert a következő évben történő elnökválasztás már most izgatja a lelkeket.

A Fülöpszigetek harczáról Dewey admirális egy hong-kongi ujságtudósitónak nemrég érdekes nyilatkozatokat tett. Csak Aguinaldót és társait kellene elfognunk, igy szólt, s a felkelésnek egyszerre vége volna. Sok tartomány, a mely ezelőtt harczias volt, most a béke felé hajlik és el is fogadná az amerika-

---

kél. Erzsike megtépte Mariska ruhájat, a itől durva leddést kapott és beállana az elkülönző szakadás az egymás iránti szeretetben is. De megjelen ismét az anya — kijavitja ügyes kezekkel a romlást — ruhában, erkölcsben. Lássátok kedveseim — mond ő — a ruhán ejtett hiba kijavitható, de az erkölcsben előálló durvaság — nehezen, — az mély, az vegzetes nyomokat hagyna maga után . . . És ime a durvaság elmulik, az érdesség átalakul megbocsátó, ölelő szeretetté, ami maradandó kedvessé teszi a női kedélyt. Még ha netalán büntetésre fajulna is a dolog — az titokban történik, nehogy makacscsá vetemitsen el.

A gondos anya azonban munkára is szoktat, mert ez, az életfeladat gyakorlati megoldására vezet. Maga megy jó példával elől s a gyermekek őt követve, nem is érzik meg a munka terhelő voltát; de annálinkább örvendenek az eredmény elismerésében álló jutalomnak és a jó végzést kisérő ártatlan kirándulásoknak, a mik az ünnepi és vasárnapi vallásos buzgalmakat — elmaradhatatlanul kisérik — a zöldben, vagy egymás szeretetteljes látogatásában, — a mikor a játék egymásközt, mivel megérdemlett, — oly jól is esik.

De a családra szomoruság fellegei is borulnak. Most a jó nagyanya elköltözése idéz fel a gyermek szivben fájdalmat, a szemekbe könnyeket. Hiszen oly kedves érdeklődéssel jelent meg és kisérte figyelemmel a kis unokák zene, rajz, vagy komolyabb tanulmányokban való haladását; oly jósággal mozditotta elő a szorgalmat, kis aprólékos ajándékozásaival is; oly tapintatosan büntetett, a mikor nem engedte át csókra kezeit az érdemetlennek, vagy a javulást fogadó- és bebizonyitónak ismét megengedte azt. A sirba szálló öreg nagy ürt hagyott — maga után — a családban.

De még fel sem száradtak utána a könnyek . . . már a szerető atyát, a család anyagi fenntartóját ragadja el a halál. Kétségbeejtő napok . . . nehéz, komor évek jönnek . . . az égető fájdalom nem akar oszlani, mert a veszteség szivbeégett emlékezését nem lehet feledni. A nő, anya érzi e veszteségét legerősebben! . . . De csak titokban sirja könnyeit . . . nem panaszol, hogy még inkább el ne csüggessze árváinak fájó szivét. — Sőt inkább megsokszorositja tevékenységét, mert most már neki, az anyának kell pótolnia az elvesztett atyát is. A gyermekek lassan megenyhülnek, odaadással segitik az anyát nehéz terhei viselésében és beváltják ennek intelmét: «Szeressétek egymást gyermekeim!» egymás szeretetében és támogatásában.

Aztán jönnek derüsebb napok. Az anya gondos és okos ápolása alatt felnőnek a kicsinyek — edzett munkás ifjakká. Az anya most már barátnővé válik, a ki velök, — az értelemre fejlettekkel, eszméket cserél.

Erzsike boldog menyasszony . . . szerelemittasan bekövetkező nászutjáról beszél. Nem! . . . kedves leányom — mondja az okos anya: ez a boldog házassághoz nem elmulhatlanul szükséges . . . az ennek elmulasztásával megtakaritott pénzt, jobb a családi csendes otthon berendezésére forditni. És az engedelmes gyermek belenyugszik. Mondja, hogy neki jó lesz ugyis, csakhogy választottjának felesége legyen. De megkoczkáztatja a kérdést: miért ellenezte oly sokáig e házasságot? Nem gyermekem! Csak gátoltam azt a nyegleséget, hogy megkivántató életismeret nélkül légy feleséggé. Most már, miután megnyerted tanitónői, konyha és varrási, — szóval élet és háztartási képesitésedet — nem szólok többé ellene, sőt örömmel beleegyezem.

Mig ez a szeretetteljes szóváltás foly Erzsike és anyja közt: a másik lány, Mariska, csendes fájó kedélylyel végzi dolgait. Ő első szerelmében csalódott. Az anya megfigyeli a boruló hangulatot, hozza is van megnyugtató szava: hátha voltaképpen nem is szeretted őt s nem szived, hanem eszed vonzott hozzá. És a Mariska Alfrédja, egy unoka-testvérbátya, kinek édes szavára vart — feltünik a szárnyas ajtóban, a mit a távozó Erzsike nyitva hagyott. Szép férfias, de erősen kopaszodó alak, a kinek sárgás arczszine s mélyen fekvő szemei, vig czimboraságban eltöltött álmatlan éjszakákra mutatnak; mindazonáltal hibátlan öltözet és finom modor megnyerővé teszik. Elegancziával csókol kezet az anyának s a mikor magokra maradnak, csakhamar őszintén elmondja, hogy: «unja a magányt, vágyik oly szerető kis feleség utan mint Mariska.» Az anya rettegő-kérdő tekintettel néz leányára. És Mariska me érti anyját, szeliden köszöni Alfréd ujra érdeklődését iránta, de finom mosolylyal jelenti ki, hogy kissé már elkésett, mert miután megismerte Adorjánt, ennek lett önzetlen szeretetét viszonzó arájává s a dandy-cousin megszégyenülten távozott.

A családi jelenet nem ért véget ezzel. A kisebb 8-dik osztályos fiunak nagy eszméje van: hajóskapitány akar lenni s rajongón festi a tenger szépségeit, a tengerész életet. Az anya

iak föltételeit, a tagálokkal is ki lehetne egyezni, ha mindannyian nem felnének Aguináldó boszujától. Nekünk, igy végezte szavait Dewey, csak az az egy föladatunk van, hogy Luzon szigetén koncentráljuk csapatainkat egy szárazföldi nagy támadásra; a Fülöpszigeteket nem adhatjuk föl soha, mert akkor még nagyobb háboru következik.

A krétai törökök. Krétáról az utóbbi hetekben ismét nagy tömegekben vándorolnak ki a mohamedánok: a légközelebbi napokra pedig mintegy 3600-an bejelentették, hogy elhagyják a szigetet. Ha ez a mozgalom még egyideig tart, akkor a szigeten mohamedán lakos egyáltalában nem lesz s a hatalmak részrehajlása következtében elérik a görögök a törökök győzelme után azt a czélt, hogy Krétát magokenak mondhatják, ha ugyan aztán a hatalmak egymás iránti féltékenysége meg nem gátolja őket ebben. György herczeg főbiztos minapi látogatásával Kandiában, a hol a mohamedánok is oly barátságosan fogadtak, nem tudott elérni semmit, a mohamedánok kijelentették, hogy nem maradnak. Nem használt a főbiztos proklamációja sem, melyben több jogot és kiváltságot igér a mohamedánoknak. A porta egész nyiltan támogatja a kivándorlókat, kihirdette, hogy a melyik krétai mohamedán el akarja hagyni a szigetet, jelentkezzék. Szabad utazást kap s letelepedhet Kis-Ázsiába.

A kiállitási ácsok sztrájkja Párisból jelentik: Az «Agence Havas» megczáfolja a Soir czimü lap ama hirét, mintha a kiállitásnál alkalmazott ácsok a munkát beszüntetni szándékoznának.

Castelar temetése és Poleviéja miniszter. Castelar családjának óhajára a halottat nem fogják államköltségen temetni. Poleviéja külügyminiszter kijelenti, hogy személyesen semmi befolyást nem gyakorolt a Castelar temetése ügyében kiadott rendelet szövegezésére. — A Fabra-ügynökség jelentése szerint Polevieja hadügyminiszter állása megrendült, mert vonakodott Castelarnak a katonai végtisztességet megadni. Még az Imperial is megtámadja a minisztert. Több tábornok egyenruhában jelenik meg a temetésén.

Vilmos császár levelének authentiaja. A «Siecle» azt irja, hogy Vilmos császár hamisitott levele egy udvariassági levélből készült, a melyet Vilmos császár Boisdeffréhez irt, a kivel az oroszországi manövercknel találkozott.

A hágai konferenczia. A békebizottság tegnap a hadi fogiyok kérdésének szabályozásával foglalkozott.

A bolgár képviselőház megnyitása. Szófia. A szobranjét ünnepélyesen megnyitották.

Amerikai konzilium Rómában. Róma. Di Pietro bibornok, a konziliumok kongregácziójának főnöke ma a pápa nevében megnyitotta a konziliumot, melyen a latin-amerikai egyház 53 érseke és püspöke vett részt. A bibornok megerősitette tisztében az elnökké választott santiagoi érseket. Ezután megkezdte munkalatát és a hozott határozatokat szentesités végett a pápa ele fogják terjeszteni.

Pestis ellen védekezés. A konstantinápolyi közegészségügyi tanacs rendkivüli ülésén iz nap vesztegzárt rendelt el az egyptomi kikötőkből május 18 ika után utnak indult providenczíákra nézve.

A Dreifus-ügy. A legtöbb lap annak a nézetnek ad kifejezést, hogy Manau és Momard csatlakozni fognak Beaupré előadó inditványához és bizonyosnak tartják, hogy a semmitőszék elfogja rendelni Dreyfus pörének revizióját. Az uj haditörvényszék »Siecle« szer-nt Brestben fog ülésezni. Nehány antirevizonista lap bizonytalannak mondja a semmitőszék döntését.

A fővárosi kritika.

Debreczen, május 29.

Mikor a debreczeni születésü Zivuska Jenő megnyerte a Teleki-dijat, a fővárosi lapok erős leczkében részesitettek a debreczeni kritikat a miatt, hogy Zivuska Jenőben a tehetséget föl nem fedezte már akkor, midőn pályadij-nyertes darabja első, prózai alakjában a debreczeni szinpadon előadatott. — Megindult a vidéki kritika és vidéki sajtó kicsinylése s e kicsinylés akkor sem hallgatott el, midőn Ujlaki Antal, a debreczeni hirlapirói gárda ezen érdemes tagja, alaposán megtelelt a támadásokr, kifejtvén, hogy mily nehéz viszonyok közt él a vidéki hirlapiró, kit sokoldalu elfoglaltsága meggátol abban, hogy tehetségeket kutasson és fedezzen fel.

Most azon helyzetben vagyunk, hogy a botot megfordithatjuk, azaz a vidéki kritika ellen irányzott fegyvert a nagyképü, de nem nagy tudasu fővárosi kritika ellen visszairányozhatjuk. Előre tudjuk azonban, hogy a fővárosi sajtó, mely szuverén lenézéssel tekint a vidéki sajtóra, nem vesz tudomást az alább elmondandókról, — mig ha valami rablógyilkosságot foglalnának magukban e sorok: azonnal kapna rajta valamennyi budapesti lap.

Pedig igen érdekes ez az eset. Történt, hogy dr. Kósa Zsigmondné urnő, lapunknak kiváló munkatársa, meg a mult év őszén egy, a tengerész-életből vett humoros tárczaczikket irt „Melyik az igazi?“ czim alatt. E tárczaczikket beküldte, a már azóta megboldogult „Országos Hirlap“ főszerkesztőjének, a fővárosi irói világ egyik nagy tekintélyének, Mikszáth Kálmánnak, de ez nem találta közölhetőnek. A tehetséges szerzőt e visszautasitás nem csüggesztette el, hanem felajánlotta tárczaczikket előbb a »Pesti Hirlap«-nak, végül a „Pesti Napló“-nak. A válaszolás végett még postabélyeget is mellékelt a tárczaczikkhez, de bizony ezen lapok szerkesztői még csak válaszra sem érdemesitették az irónőt.

De hát »nem vész el semmi sors alatt, ki el nem csüggedett!“ — Egyik előkelő bécsi lap, a »Deutsches Volksblatt« pályázatot hirdetett 3 komoly irányu és két humoros tárczaczikkre. Az első humoros tárczaczikkre 100 korona dij volt kitüzve. Ekkor dr. Kósa Zsigmondné a fővárosi lapok által még válaszra sem érdeme itett tárczaczikkét **leforditotta német nyelvre** s beküldte a »Deutsches Volksblatt«-nak, mint pályamunkát.

Husvét első napján hirdették ki a pályázat eredményet s **a humoros tárczaczikkre kitüzött első dijat dr. Kósa Zsigmondné nyerte meg.** A nevezett bécsi lap sietett közölni a pályadij-nyertes munkát s a szerzőnek, a 100 korona pályadijon felül, még külön 30 korona közlési dijat is küldött. Ilyen szépen honorálta a német a magyar irőnő munkáját!

Most jön a dolognak a legmulatságosabb része:

A mint a bécsi lap a tárczaczikket egész terjedelmében hozta — németül, a »Pesti Napló“ is észbe kapott és egy hét mulva ő is hozta az eredetileg neki szánt

---

nem utasitja el ábrándjával, csak azt mondja: tedd le fiam előbb az érettségi vizsgát, mert ez a magasabb életkészület ajtajának kulcsa. Akkor megfontoljuk tervedet s megkérdezzük jó atyád szellemét: mit mondana hozzá, ha élne. A jó nő a siron tulra költözöttnek is tiszteli lelkét, akinek egész lényét, gondolkodását ismerte életében és mint anya arra tanitja minden gyermekét, hogy anyjok emlékénél tisztelettel leboruljanak.

Kocsi zörög s a nyitott ablakon át behangzik: »János jön, János jön!« A testvérek örömben ugranak fel s napbarnitott arcu ifju siet először is az édes anya, aztán a testvérek ölelésére.

»Katona vagyok Anyám!« és szemeiben csillog az elhatározás, hogy a pálya, amelyre lépett, komoly és ő szent lelkesedéssel teljesitő az ezzel járó kötelességet: életét is feláldozza Hazájáért. Az anya szivére teszi kezét, mintha fájna ott valami, de szilárdan, majdnem büszkén mondja: »Jól van én édes gyermekem!« Aztán tárgyalgatják együtt: ha János elmegy, irnak neki a testvérek és az anya s ir ő is, kiöntik ezekben egymásnak érzelmeiket stb., mert olyan édes, olyan kedves távollevő szeretteinktől minden kis levél.

A napok tünnek. János távozásának ideje mindinkább közeledik, a két leány testvér esküvője legyen meg, mig itthon van. Sürgésforgás a háznál mindenütt s a családban mindenkinek teendője van. Az anya mindenütt buzditólag, helyeslőleg rendezőleg. Alig pár nap még a menyegzőig. A leányok, boldog arák, a teljesülés sugaraival a szemekben próbálják fel már készen levő menyasszonyi ruhájukat, fátyolukat, koszorujokat. Egyik szebb a másikénál, de melyik hát? Az anya nem tud különbséget tenni, neki mindkettő szép, az ő szivéből szakadtak s lelke gondozása alatt nőttek fel. Megérdemlik a boldogságot, hisz oly szépek, oly jók és oly nagyon szeretnek. És az anya ugy óhajtja gyermekei boldogságát, pedig az ő háza ki lesz fosztva, hogy egy másik ház népesüljön meg, legyen ragyogóvá — a boldogságtól!

»Ember tervez, Isten végez.« A nagy öröm sokszor áll közel a nagy fájdalomhoz. Erzsikét talán a készülődéssel járó nagy izgalom ideglázba ejtette s az anya imája, gondozása, a vőlegény esdése s kétségbeejtő fájdalma és a szorgosan igénybevett orvosi tudomány sem mentette meg a ... láz delirumában a földi tünő boldogság képével álmodva, s mintha atyja elköltözött szelleme hivná soha nem muló boldogságba, . . ég menyasszonyavá lett — megszünt élni.

Az anya emberfeletti erővel küzdötte le azt az iszonyu kint, amely keblében dult a betegség szivettépő változatai közt; de most már az elhárithatlan szörnyü való leveri, s önuralkodási ereje megtörik, összeroskad, mintha maga is halálra vált volna. Ám, az élő kétségbeesett gyermekek jajjai felrázzák önkivületéből; a forró ölelések értésére adják, hogy vannak még, a kikért élnie kell. Az elfordithatlan végzeten az ember feletti megnyugvás Igéje jön ajkaira: »Isten akarta igy. Ő adta, Ő vette el, áldassék szent neve érette!«

És visszatér a szomoru házba, a hit békéje, győznek mindnyájan a veszteség rohamos érzete felett s lassan visszanyerik a munkaerőt — kötelességeik tovább folytatására.

A gyász napjai telnek. Mariskának a gyász következtében elmaradt menyegzőjét végre is meg kell tartani. Nem oly örömben ugyan, a milyenben tervezték a kettős menyegzőt, de lehetőleg uralkodva az Erzsikéért fájó emlékezeten — megtörténik. Az anya elbocsátja életutjára azt az egyet is, aki a másikért még vigasztalása volt. Lemond saját érdekéről gyermeke boldogságáért. »Szeressétek egymást kedveseim és ne feledjétek szerető anyátokat, aki, titeket szeretni soha meg nem szünik!« Ez az intelem, a leghathatósb áldás, amit ad gyermekének, megnyilt önálló életpályájára, amelyet ezzel a legnemesebben irányit.

Átadta fiait az önálló, Haza, társadalmi tartozás által követelt életpályájának . . . leányát a nő és anya rendeltetésének. Ő magára maradt a csendes házban, a melyből elmult a gyermekek zaja — s csaknem megdöbbentő egyedüliség maradt. Most már társaloghat férje elköltözött szellemével. Leborul arcképe előtt, kérdezi tőle: »Megtettem-e kötelességemet . . . meg vagy-e elégedve velem én szerelmes uram?!« és midőn feltekint, mintha látná a szellemet és hallaná a megnyugtató választ:

»Meg! megvagyok elégedve! . . . És a nő benső megelégedéssel várja az időt, a midőn — férfi és nő — a halálban ujra feltalálják egymást.

A nő — az anya mindvégig megtette kötelességét — a mit a szeretet ir elébe és a szeretet segit elvégezni. — Mert a nő és anya egész lénye a szeretet!

tárczaczikket — magyarul, de — a szerző beleegyezése nélkül — csak kivonatosan és elferditve. Mi sem bizonyitja inkább e tárczaczikk jóságát, mint azon körülmény, hogy a »Pesti Napló«-nak ezen jogtalan megcsonkitása és elferditései daczára is élvezhető a tárczaczikk, magyar nyelven is! Mert hát a jó munkát még a »Pesti Napló« irástudói sem tudják teljesen tönkre tenni!

Ime: Zivuska Jenőnek Budapestre kellett felküldeni Debreczenben előzőleg előadott szindarabját, hogy onnan megkoszoruzva térjen vissza, — dr. Kósa Zsigmondnénak pedig az ország határán kivül, büszke Bécsnek városában kellett pájadijat nyernie s meg kellett hóditania a magyar irónőnek a bécsi sajtót s le kellett győznie a versenyben szamos született német irót: hogy a „Pesti Napló“ annyi kegyre méltassa, hogy tárczaczikket kivonatosan és elferditve közölje!

Már most: melyik kritikának lehet több szemrehanyást tenni, a debreczeninek-e, vagy a fővárosinak?!

Ego criticam budapestiensem delendam esse censeo!

Debreczeni gyulai pál.

Az erdélyi ev. ref. egyh. kerületi közgyülés.

— Harmadik nap, —

Ma még nagyobb érdeklődés nyilvánult az egyház közgyülése iránt.

A jegyzőkönyv hiteles tése és a tanügyi jelentés után az uj püspök tette meg jelentését.

Bevezető szavaiban a Felségről emlékezett meg (Éljenzés) majd a királyné emlékéről szólt kegyelettel.

Azután rátért az egyház helyzetére. Az elhunyt püspök tevékenységét alkotásait ismertéti és felemliti, hogy történetiró lesz hivatva Szász Domokos müködését méltatni.

Ki bár nem mindig, mindenki által helyeselt utakon, de mindig az egyház szellemi és anyagi elővitelén faradozott.

Megemlékezik Bánffy Dezső, Bánffy György Simó Lajos főgondnokok kitüntetéseiről, mikben ő Felsége részéről részesültek.

Hegedüs Sándor miniszterre történt kineveztetéséről is megemlékezik.

Tokaji János és Gaspár János lelkészek áldásos működését is kiemeli, kik m. évben töltötték be az isten szolgálatában tett 50 évüket.

Felemliti, hogy a lelkészek fizetéseinek 600 frtra leendő felemeléséhez ha az állam hozzájarulna, szegénységgel küzködő lelkészeink ujabb erőt nyernének nagyobb odaadassal szolgálni érdekeiket.

A közoktatásügynél felemliti, hogy az egyhazk. gimnáziumokban a vallásoktatás nem sokára szakképzett egyének által fog történni. A vallás és énektanitás szigoru ellenőrzesére kiváló gond fordittatik az elemi iskolákban is. Kéri a közgyülést, hogy a vallás es oktatást karolják fel, mert csak igy épül fel a hit temploma, csak igy küzdhetünk meg az egyház ellenségeivel. Ha a vallásra gondot nem forditunk, intézményeink tartalom nélküli formákká lesznek. Különösen a leány gyermekek nevelesére hivja fel a figyelmet. Gond forditandó arra, hogy a ref. leányok nagyobb részben jussanak tanitói állásra. (Helyeslés.) Felhivja a figyelmet a parochiális könyvtárak létesitésére, hogy ugy a lelkipásztor, mint a hivek szellemi táplálasara szolgáljon az.

Felemliti a statistikai adatokat, a mi hanyatlást mutatott. Ebből közöljök, hogy a lefolyt évben 1897 évhez viszonyitva a születések száma 1025-tel kevesebb volt. A halozas pedig 72-vel volt kevesebb. Házasság 2695 köttetett. 258-al kevesebb mint megelőző évben. Egyház áldását 2566-on kértek ki, vagyis 95 $^{2}/_{10}$ %, Az azelőtti évben 95 $^{4}/_{10}$ % kérte ki az egyház aldását. Az eredmény tehát ebben kedvezőbb. A ref. vallásra áttért 212 egyén, 107-el kevesebb, mint máskor. Az egyházból kitért 185 egyén, 65-el több, mint 1897-ben.

A püspök jelentését a közgyülés éljenzésel vette tudomásul. (kivéve talán csak a két utóbbit. Szerk.)

A gazdasági jelentéseknél Ugron Zoltán szólal fel és erősen birálja azigazgató tanácsjelentőset,

Hosszas pro et contra vita után a közgyülés a hetes bizottság javaslatát általánosságban elfogadja.

Ugron Zoltán inditványt ad be az anyagi felelősségre nézve.

A szavazásnál a többség nem fogadja el az Tgron inditványát.

Ezután elnök rövid időre a gyülést felfüggeszti.

Szünet után szavazas volt s az elnök azök eredményét kihirdeti:

Egyházkerületi főjegyzői állásra kapott:

Kenessey Béla	86	szavazatot,
Sándor János	35	„
Elekes Viktor	35	„
Dézsy Gyula	17	„
Lénárd Sándor	6	„

Elnök előadja, hogy miután Kenessey kapta a legnagyobb szavazatot, de absolut többsége nincs, tehát pótszavazás lesz. Sándor László és Elekes Viktor egyen-egy 35 szavazatot kapván, a közgyülés döntsön a felett, hogy az elnök szvazata vagy a sers döntsön, a felett, hogy melyik bocsattassék a pótválasztásra?

Barcsay Domokos kéri a törvény értelmében Kenesseyre adott szavazatokat semmisnek nyilvánitani, mert csak szolgálatot tevő lelkész lehet főjegyző.

Elnök mint a theologiai fakultás igazgatóját, szolgálatot tevő papnak tekinti Kenesseyt ki tegnapelőtt is teljesitett istentiszteletet. Ő azonban szavazásra bocsátja a dolgot. Igennel szavaznak azok, a kik Kenessey ellen vannak, nemmel azok, a kik Kenesseit a főjegyzőségre megválaszthatónak tekintik, a törvény szavainál fogva.

A szavazás megkezdetvén Bánffy főgondnok elnök nemmel, Bartók Lajos (?) igennel szavazott.

A szavavazás befejeztetvén igennel szavazott 67, nemmel pedig 85. Többség tizennyolcz.

Ennélfogva elnök enunczialja, hogy Kenessey Béla theologiai igazgató a főjegyzőségre megválaszthatò. (Zajos éljenzés.)

Zeyk Gábor, Elekes Viktor visszalépését bejelenti. (Éljenzés.)

Ez a választás a többi választásokkal együtt d. u. 3—5 órakor megtörtént és Kenessei 10 szótöbbséggel megválasztatott,

Programmbeszédet nem mondott, de azt kinyilatkoztatté, hogy mindenben a vezérférfiakat fogja követni Hát bizony ez békés és nagyravivő politika: de az önállóságnak, amit egy püspök jelöltben feltételeznünk lehetne — nem bizonyiteka.

HIREK.

Esik . . .

Tegnap délután megindult s ugy dél felé, mikor e sorokat irom, még mindig hatalmas záporban hull az isten-áldás.

Az egyszeri magyar paraszt, mikor a nagy város fellegverő palotáit mutatták neki, azt válaszolta, hogy többet ér ezeknél egy kis jó májusi eső. Hogy a mostani menynyit ér, azt ilyenformán ki se lehet számitani. Hogy jó legyen, alig hiszem! Meg vagyok rola győződve, hogy messze, messze, egy kis faluban dühösen nézi a szakadó záport az én édes apám. Mert a vetés nagyon szépen állott.

Ezt mástól tudom. Ő nem árulta volna el semmiért, nehogy jó reménységben nagyobb igényeket támasszak az ő erszénye ellen.

Most bizonyára aggódik s vele aggódik az ország nem tudom hány gazdája.

Mi lesz, ha ez igy tart tovább? . . .

Mi lesz, ha egyetlen reményünk a jó termés reménye is fucsba megy? . . .

Ez nekünk most a legfontosaab, nem a haágai kongresszus, vagy a napok többi szenzacziója! . . . .

Az ország minden részéről jönnek a rosz hirek. Ugy látszik állandó ez az országos esőzés, mely még bennünket városaiakat is kétségbe ejt . . . ,

Eddig valahányszor az időről irtam, az mindig megváltozott, mire a lap nyomtatasban megjelent.

Bárcsak most is ugy járnék s mikor ezeket a panaszkodó sorokat olvassák, szép, ragyogó májusi idő csalná a szabadba a sétálni szerető emberiséget! . . .

A.

—

* **Ülés a városházán.** A városháza kis tanácstermében ma délelőtt Simonffy Imre polgármester elnöklete alatt teljes tanács ülés volt, melyen a közgyülés tárgyait készitették elé.

* **Uj pótadó.** A városi tanács addig törte fejét valamelyes közérdekü dolog nyélbeütésén, mig végre tegnapelőtt kiadott egy uj szabályrendeletet, mely bor- és szeszfogyasztási pótadóval lepi meg a város közönségét. Az uj szabályrendelet értelmeben bor- és a szeszfogyasztás után kell az adóra uj adót, ugynevezett adópótlékot fizetni. Minden hektoliter bor után még hét krajczárt, minden liter pálinka után 1 és fél krt és minden édesitett égetett szeszes ital minden literje után még 4 krt. Sebtiben megcsinálták a szabalyrendeletet, villámgyorsan a közgyülés elé viszik, nehogy ideje jusson a polgarságnak a gondolkodásra. Tegnapelőtt irtak meg, éjjel kiszedték és kinyomták s tegnap mar a jog- és pénzügyi bizottság tárgyalta és a közgyülésnek elfogadasra ajánlja. A legérdekesebb benne, hogy a husfogyasztasra is akartak pótadót vetni, de ezt a jog- és pénzügyi bizottság törölte. Az uj pótadóra csak az a megjegyzésünk, hogy ismét kiviláglik a tanács bölcsessége és a város iránti szeretete. Hiszük azonban, hogy a közgyülés nem fog belőle pártkérdést csinálni, hanem ugy az ellenzéki, mint a kormánypárti városatyák egyenlő erővel fogják a javaslatot támadni s az iratokat örök nyugalomra helyeztetik a városi levéltárban.

* **Az ügyvéd sikere meg a reklam.** Több napi távollétem után megdöbbenve olvasom e b. lapok egyik mult heti számában, hogy egy védenczem ügyének a nagyméltóságu kir. Kuria által történt kedvező elintézésével kapcsolatban az ügyvédi müködésem olyan módon van előtérbe állitva, a mely az ügyvédi hivatás tisztességéről alkotott fogalmaimmal, sőt izlésemmel sem fért meg, soha. A t. Szerkesztőséget informáló »titkos« jóakaróm tudhatná, hogy a hasonló kinövéseket senkisem kárhoztatja erősebben, mint én, a ki megvetek minden lármát és utálatos kapaszkodást. — Egyébként pedig az illető közlemény az objektiv tényallásnak sem felel meg, mert a m.-szigeti takarékpénztár főkönyvelőjének a védője nem is én vagyok, hanem Mandics József ottani kartársam; azután meg engem nem a tek. kir. Tábla határozatának a meghozatala után biztak meg »táviratilag« (oh gyülöletes nagy dob!), hanem már előbb megbizast kaptam s igy elesnek a hatás-vadászat mindeme fokozó tényezői. Ezek után talán senkisem fog engem összetévesztení a Phaedrus szamarával, a ki tudvalevőleg csak »ignotos fallit, notis est derisui.«

Debreczen, 1899 máj. 28-án.

A Haas Miksa
kiszerkesztett védője.

* **Fődolog a következetesség!** — A »Debreczeni Ellenőr« egyik legutóbbi számában egy panaszról van szó, mely szerint a városi hivatalnok urak nem mindig találhatók hivatalaikban. Egyszóval, hogy tulságos pontosság miatt nem lehet panaszkodni a nemes város tisztviselőire. A »D. E.« helyet adott a panasznak, sőt ezt maga is jogosnak találta. Eddig — kivételesen — egy véleményen vagyunk a kormánypárti lappal. De most jő az ügy érdékesebb része. A »D. E.« mai száma — ugy látszik, felsőbb utasitás folytán — elitélőleg nyilatkozik a mulkor saját sorai által megerősitett és jogos panaszról s leczá-

foljaönmagát! Milyen szép dolog is a szókimondás szabadsága s milyen fő dolog a következetesség!...

* **Lódijazás a Hortobágyon.** Vasárnap délelőtt a hortobágyi lóvásárteren a debreczeni gazdasági egyesület és lótenyésztési bizottság lódijazást tartott, amely alkalommal bemutatásra került 28 darab csikóval elővezetett anyakancza. Az első dijat 6 drb. aranyat nyerte Debreczen város, mely 4 darab aranyat visszabócsátott az egyesület rendelkezésére. E 4 drb. aranyból 1—1 drb. aranynyal Vasári István, Magyar János, Kertész István és Bányai István jutalmaztattak. A második dijat 4 drb. aranyat nyerte Hegedüs Ferencz, a harmadik dijat 3 drb. aranyat Vilmányi János, a negyedik dijat 2 drb. aranyat Polgár József, ez ötödik dijat 1 drb. aranyat Vasari András, Három éves kancza csikókkal nyertek: 1-ső dij 5 drb. aranyat Polgari József, 2-ik dij 3 drb aranyat Czeglédi András, harmadik dij 1 drb aranyat Zöld János, negyedik dij bronzoklevelet Tancsovics Dezső. Két éves kanczacsikóknál: 1-ső dij 5 drb arany Rickli Antal mésodik dij 3 drb arany helyett ezüst oklevél — szintén Rickli Antal, harmadik dijban 3 drb. araayat Bányai István, negyedik dijban 1 drb. aranyat Fehér Sándor, ötödik dij bronz oklevél Astmann Gyula. — Egy éves kanczacsikó: első dij 5 drb aranyat Nagy Mihály, második dij 3 drb. aranyat Kertész István, harmadik dij 1 drb. aranyat Kovacs Ferencz, negyedik dij bronz oklevelet Faragó András. — A két éves és egy éves méncsikók között abszolut becsüt nem találtak, a kitüzött dijjakat tehát nem adták ki. A gondos ápolásért azonban egy-egy drb. arany jutalomban részesitették Boldog Sándor, Strázsi Alajost és Györffy Istvánt. A dijat nyert lovakat nemzeti szinü szalaggal diszitették fel. A zsüri tagjai voltak Kiraly Gyula és Dalmy László elnöklete alatt Perczel méntelepi parancsnok, Jurell százados, Farago állami állatorvos, Muharosi állatorvos, Astmann és Szatmári bános állatorvosok, Kiráy Józsefi Fehér Sándor, Polgári József, Fried Emil, ifj. Kertész János, Jobbagy János Tancsovics Dezső, Barta István állattény. felügyelő, Jona János, ifju Kertész István, Szentesi János, Sporzon Pál, Rácz Lajos titkár, A hagyományos lakomán vagy szazötvenen voltak.

* **Egy család tragédiája.** Sirva panaszolta el szerkesztőségünkben özv. Nagy Péterné n.-kállói lakos családjának szerencsétlenségét. A mult hónap 24-én dühöngött n.-kállói tüzvész elpusztitotta kis házikójukat. Oda égett minden vagyonuk, házi butoruk és élemózsiájuk. Ugy ő, mint özvegy asszony leánya 3 gyermekével koldusok lettek. Arra kért bennünket, hogy tegyük közzé, miszerint a nemesszivü emberbaratokhoz fordulnak segedelemért. Mivel az élet nyomorával ő és leánya gyermekeivel együtt nem tud megküzdeni, egyet közülök szivesen odaadnának olyan jószivü családnak, mely a gyermeket örökbe fogadná. A legnagyobb gyermek 9 éves leány, a középső 7 év s fiu, a legkisebb 5 éves fiu. Azoknak, kik segiteni akarnak a szegény család nyomorán, szivesen állunk rendelkezésökre.

* **Szabad a bemenet.** Kostya János ékszerész tegnap este eltávozott az üzletből, de az üzlet ajtajára tett lakatot nem zárta be s igy barki bemehetett volna. A rendőrök észrevették a dolgot s intézkedtek, hogy a bemenet ne lehessen olyan könnyü. A be nem zárt lakat pedig most a rendőrség kezében van.

* **A hittanhallgatók kirándulása.** Ma reggel indultak el a debreczeni hittanhallgatók, Kiss Áron püspök, dr. Bartha Béla jogkarl dékán, dr. Peczkó Ernő gymnasiumi tanár és Balogh Ferencz theologiai tanár kiséretében Sárospatakra, a testvér főiskola látogatására. A kiránduló csapathoz 7 debreczeni joghallgató is csatlakozott. Ma utközben megtekintik a szerencsi czukorgyárat, és délután érkeznek Patakra. Ott természetesen ünnepélyes fogadtatasban lesz reszük. Kár hogy olyan rossz idő jött a kedves kirándulásra, mert ha Patakon is ily rossz az idő, akkor a kirándulás legérdekesebb részének a széphalmi ünnepélynek el kell maradni.

* **Gyászhir.** Az emberi müvelődés leghatalmasabb előmozditója a sajtó szolgálatában töltött életfáklya vetett véglobot, miután egészen leégett. A következő gyászjelentést vettük: A legmélyebb fájdalommal tudatjuk édes apánk, após, nagyapánk, testvér, sógor és rokon néhai László Lajos városi nyomdásznak, folyó évi május hó 28-ikán, éjjeli 3 órakor, életének 89-dik évében, hosszas gyengélkedés után történt csendes elhunytát. Az elhnnytnak földi maradvanyai f. hó 29-én, d. után 5 órakor, előbb Hatvan-Vendég-utcza 17-ik számu háznál, majd a ref. Nagytemplomban tartandó gyászima után a Kossuth-utczai sirkertben fognak örök nyugalomra tétetni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, — az elhunytnak pályatársait bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, maj. hó 28-án. Gyermekei: László Károly nejével, Bocskay Juliannával; László Eszter férjével Borza Andrással, István, Lajos, József és Juliska gyermekeivel; László József nejével Sarkady Máriával, Lajos és Mariska gyermekeivel; László Imre. Testvére: özv. Varga Imréné szül. László Julianna és gyermekei; Sógornéja: özv. Nagy Gáborné szül. Várady Terézia és gyermekei. Áldás és béke poraira!»

* **Tolvaj Magdolna.** A szatmár-németi kir. tvszék, mint a Rendőri Közlönyben olvassuk, Mayer Magdolnát, ki németül, magyarul, olahul, szerbül beszél, lopás büntette miatt országosan körözi. A nyomozás eredményének esetén azonnali letartóztatását kéri a törvényszek.

* **Hadsereg és közoktatás.** A hágai békekonferenczia ötletéből érdekes számitásokat csinalt egy párisi ujságiró. Kiszamitótta, hogy 1870-től 1897-ig az európai államok évi budgetjének, amely 28 és 40 milliárd frank között váltakoztik, több mint harmadrészét részben háboruk, részben a hadsereg rendes évi költségei emésztették fel. Ezen idő alatt a párisi ujságiró számitása szerint Európa államaiban évenkiut minden lélekre 10 frank költség esett a hadsereg-kiadások fedezésére és alig 1 frank a közoktatási költségekre.

* **Hortobágyi Ödönné.** Nem tett egyebet mint okiratot hamisitott s ezért most országosan körözik. Hortobágyi Ödönné mint a körözö levél mondja 29 éves, 2 gyermek anyja, magas nyulánk termetü, hosszas halvány tiszta arczu dus hullámos gesztenyebarna haju hölgy a ki magyarul, francziául és németül beszél. Mindenesetre intelligens hölgy lehet Hortobágyt Ödönne, csak az a kár, hogy hogy a kir. törvényszék ezt sulyosbitó körülménynek fogja beszámitani.

* **Czipőtolvaj.** Torma Márton ma reggel addig setált a főtéri üzletek előtt, mig egy pár czipőt sikerült neki ellopni. A lopott czipőt 1 forintért csakhamar értekesitette is. Egy rendőr azonban észrevette a lopást s nyakon csipte Torma urat. Mikor megvizsgálták zsebet, akkor már csek egy korona volt nala. Hivetkozott kedves barátjára Szappanos Gyulára, hogy az buzditotta a lopásra. Természetes hogy a onnal létartóztatták.

* **Nőipariskolai majális.** Szombaton este folyt le a nőipariskolai növendékek majálisa a Dobos pavillonban. — A mulatságot tombola nyitotta meg, melyen a nyereménytargyakat a növendékek szebbnél-szebb kézimunkái képeztek, tombola után pedig tánczra perdültek az ifju párok és a világos viradat vetett véget a kedves és vig mulatságnak, melyen városunk legszebb leányai szép számmal voltak jelen.

* **Tolvaj asztalos segéd.** Lukácsi Pál asztalos segéd bement a Szentkirályi Tivadar üzletébe s vásárlás közben egy értékes zöld, bőrpénztárczát zsebébe csusztatott. A lopást észrevették s a tolvajt átadták a rendőrségnek.

Corsó kávéházban ma este Rácz Károly zenekara mellett zeneestély tartatik.

Mit tárgyal a város?

A folyó 1899. évi május hó 31-dik napján, Szerdan délelőtt 9 órakor a városháza nagy tanácsterében bizottsági rendes közgyülés lesz a következő tárgyakkal.

1. Polgármesteri jelentés az 1899-ik évi Márczius és Aprilis hónapokról.

Közgyülési megbizások ügyhátrányjegyzéke tárgyában jelentés.

Tanácsi előterjesztés a városok és községek fogyasztási adó természetü bevételeli ideiglenes rendezésére vonatkozó 1898, évi VI. t.-cz. értelmében alkotandó szabályrendletek tárgyában.

Tanácsi előterjesztés ahází pénztárok s a város által kezelt alapoknak 1898. évről szóló zárszámadása tárgyában, a számvevőség es házipénztárra felügyelő bizottsag jelentésevel.

Tanácsi előterjesztés helypénz-hátralékok törlése iránt.

Ugyanaz katona-valtság hátralékok törlése iránt.

Az esküdtképes egyének 1899. évi alapi lajstroma munkálatairól és költségeiről tanácselőterjesztés.

Az egyenes adó felszólamlási bizottságba 1899, 1900 és 1901 évekre egy rendes és egy póttag választása, tanácsi javaslattal.

Az esküdtbiróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. cz. 14. és 15. §§-ai értelmében alakitand bizottságba a bizalmi férfik megválasztása, tanácsi javaslattal.

A magy. kir. honvéd főreáliskolánál levő Andaházi Szilágyi Mihály-féle és a m, kir. honvédségi Ludovika akadémián lévő városi egy-egy alapitványi helyre az alapitó oklevelek szerinti bemutatási jog gyakorlása, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előtertesztés a Szent-Anna utkzai sorszámu házasteleknek megvétele iránt.

A Simonffy-utczai kispiacz létesitéséhez a debreczeni 7343. sz. tjkvben 2551. hrsz. alatti telekből 25 □-öl — a debreczeni 2413-ik tjkvben 2551. hrsz. alatti telekből 275 □ öl területek megszerzése felett a névszerinti szavazasnak megtartása.

A debreczeni ev. ref. főiskola, a debreczeni ev. ref. egyház és a kegyes tanitó rendnek átadandó fancsikai kaszálók elidegenitése felett a névszerinti szavazásnak másod izben megtartása.

A »nyulas« csárdának az utadó alappenztár terhére elidegenitése felett a névszerinti szavazásnak első izben megtartása.

Egy szamvevőségi szamtiszti, egy irnoki és egy rendőrbiztosi és esetleg ezek folytán megüresedett állásoknak választás utján betöltése.

Tanácsi előterjesztés 3 fegyelmi ügy beszüntetéséről a közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának jogerős határozatai alapján.

Az 1849. augusztus másodikán vivott debreczeni csatában elesett honvédek sirjara az emlekkerti kőoroszlán átszállitása, továbbá szabadságoszlop felállitása iránti intézkedésre vonatkozó tanácsi javaslat,

Tanácsi előterjesztés a IX-ik gyógytár felállitása tárgyában.

A város tulajdonát képező kisebb ingatlanok s földbirtokok jövedelmeztetése és értékesitéséről szóló tanácsi javaslat.

Ábrahám László t. főügyésznek a fakompetenczia ügyére vonatkozó jelentése, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztes a pallagi VIII. és IX. sz. tagoknak egyesitése és együttes haszonbérbe adása iránt.

Ugyanaz a város főbb utczavonalainak locsoltatása tárgyában.

A Reviczky-Orosz alapitvány alapitó levelének módositása, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesztés a napidijas irnokoknak drágasági pótlékot kérő folyamodványára.

Ugyanaz a városi hajdu-legénységnek fizetésjavitás iránti kérelmére.

Az erdélyi magyar közmüvelődési egyesület debreczeni és hajdumegyei fiókjának nyomtatvány-számla elengedese és dijtalan nyomatás iránti kérelme, tanácsi javaslattal.

Tanácsi előterjesz és a debreczeni tornaegyletnek vagyoni ügyei rendezése iránt beadott kérelmére,

Tanácsi előterjesztés városunknak a szegedi országos gazdasági kiállitason való reszvétele tárgyában

Több rendbeli szabadságolas iránti kérelem, tanácsi javaslatokkal.

Özv. Polgári Sándorné szül. Nagy Zsuzsánna kegydij iranti kérvénye, tanácsi javaslattal.

Özv, Tüdős Józsefné özvegyi segély iránti kérelme, tanácsi jevaslattal.

Tanácsi előterjesztés Kenéz Ferencz gyalogrendőr nyugdijaztatás iránti kérvénye tárgyában.

Ugyanaz Balló József gyalogrendőr nyugdijaztatas iránti kérelmére,

Gombos Imréné, Szabó Lajosné, Szigetvári Endrené bábaokleveleinek kihirdetése.

Debreczen, 1899. május hó 29.

Simonffy Imre,
kir. tanácsos polgármester.

A Telegdi Kovács László

(Folyt. és vége.)

IV.

A Csokonai-kör elfogadó nyilatkozata.

A Csokonai-kör e nemes czélzatu alapitvány feltételenek és hatarozmányainak szellemi ertekesitésére örommel vallalkozik s kinyilatkoztatja, hogy a nagylelkü alapitónak ezen alapitványi oklevelében kifejezett kivanatához képest, a szellemi részt erdekő szükséges intézkedéseknek kellő időkben megtételét erkölcsi kötelességének ismerve. mindenkor a legnagyobb készséggel tejesitendi.

Debreczen, 1898 evi febr. hó 12-én.

Széll Farkas,
a Csokonai-kör elnöke.

Dr. Bakonyi Samu,
a Csokonai-kör főtitkára.

V.

A Csokonai-kör által megállapitott pályázati módozatok.

Tekintetes választmány!

A Telegdi K. László szinmü pályázati alapitvány ügyében az 1897 október 12-én tartott választmányi ülésen 2. szám alatt hozott határozattal nyert megbizásnak, következőkben van ezerencsenk eleget tenni.

A nevezett alapitványi pályázat módozatai tárgyaban, a nagyméltóságu m. kr. Belügyminiszterium 92,986/VII. b) számu rendelete értelmében állandó pályázati szabályzat lenne alkotandó, a melynek tervezetét az alábbiakban vagyunk bátrak elő erjeszteni:

1. A Csokonai-kör a néhai Telegdi K. László altel tet s Debreczen sz. kir. város alapitványi pénztárában kezelt alapitvány jövedelméből, az alapitó oklevél értelmeben, mindaddig, mig az alapitványi tőke jövedelmének a pályadijakra forditható 90 százaléka 500 koronát rövidebb idő alatt is nem eredményez — minden öt évben — ha ezen összeg előbb is elerhető lesz, minden három évben, ha pedig egy év alatt is el lesz érhető, minden évben, pályázatot hirdet.

2. Ezen pályázatban a Csokonai-kör választmánya által esetről-esetre meghatározandó következő müfaju darabok vehetnek részt u. m.: előjátékok. alkalmi müvek, magán és kettős jelenetek, egy és két felvonásos vigjátékok, vagy drámák, egy, két és három felvonásos vigjátékok, vagy drámák, egy két vagy három felvonásos bohózatok és énekes játékok.

3, A pályadij legalább 500 koronaban állapitandó meg, a mely jutalom csak irodalmi értékkel biró és szinpadi hatast igérő müveknek lesz kiadható.

4. A pályázat mindenkor október hó végéig meghirdetendő s a pályázati hirdetés ugy a fővárosi, valamint a vidéki sajtóban megfelelőleg közzé teendő.

5. A pályamüvek minden pályázat alkalmával október hó 15-ik napjáig tisztán, idegen kézzel leirva, ellátva jeligével és a szerző nevét rejtő jeligés levéllel, a Csokonai kör titkári hivatalához küldendők be.

6. A pályamüvek birálatát a Csokonai-kör választmánya által kiküldendő páratlan számu tagokból álló bizottság teljesiti s a pályadij odaitélése felett szavazat többséggel végérvényesen dönt.

7. A pályanyertes mü szerző tulajdona marad, köteles azonban azt a debreczeni szintársulatnak a 3 első előadásra dijtalanul átengedni.

8. Minden egyas pályázatot követő év márczius havának 24-ik napján, az alapitó Telegdi K. László születésének évfordulóján, Debreczen sz. kir. város szinházában a pályanyertes mü előadásával szinházi ünnepély rendezendő s a pályadij a nyertes mü szerzőjének mindig ugyan ezen a napon lesz kiadandó.

9. A pályázat ugyan a fentiek szerint helyi erdekü, de országos jellegü, amennyiben abban bárhol lakó palyázók részt vehetnek s tárgyukat a megállapitott müfaj keretén belől szabadon választhatják.

10. Az első palyázat az alapitó kivánsága szerint 1898 október hó 15-ik napjára lesz kitüzendő

Debreczen, 1897 november hó 23-án.

Tisztelettel

Dr. Bartha Béla s. k
Dr. Bakonyi Samu s. k.
Szilágyi Károly s. k,

Ezen jelentes a Csokonai kör választmányának 1897 november 23-an tartott ülésén egyhangulag helyeslőleg tudomasul vétetett s elfogadtatott.

Debreczen, 1897. november hó 23-án.

Széll Farkas,
a Csokonai-kör elnöke.

Dr. Benedek János,
a Csokonai kör titkára.

VI.

Kormányhatósági jóváhgyás.

Magyar kir. belügyminiszter.

19,599/VII. szám

Jóváhagyom azzal, hogy ezen alapitványról a m. kir. belügyminisztériumhoz évente számadasi kivonat terjesztendő fel.

Budapesten, 1899. évi Márcz hó 4-én.

a miniszter helyett.

(P. H.) **Széll Ignácz**
államtitkár.

VII.

A Telegdi K. László szinmüirodalmi alapitvány

1894—1898 évekről szóló jövedelmeinek kimutatása.

1. Az 1894-dik évről fél osztalék	47 frt 50 kr.
2. Az 1895-dik » évi osztalék	100 frt — kr.
3. Az 1896-dik » » »	100 frt — kr.
4. Az 1897-dik » » »	100 frt — kr.
5. Az 1898-dik » » »	100 frt — kr.
6. Időközi kamatok 1899 Decz. 31. kiszámitva ($4^1/_2$% takarékpenztári kamatok	64 frt 32 kr.
Együtt	511 frt 82 kr.

vagyis **1023 korona 64 fillér.**

Szinház.

Sarcey tiz-parancsolata. Egy párisi lap ma közli Sarccey tiz-parancsolatát. Ime:

1. Szinházból soha el ne késsél.
2. Szinházba ne járjál magas frizurával és előadás közben ne csinálj gesztusokat.
3. Ha netalán mégis megkésnél, ne fordits hatat azoknak, a kik helyedre beengednek.
4. Ne lepj szomszédaid lábára.
5. Előadásközben ne beszélgess.
6. Ne sirj és ne nevess hangosan.
7. Czukorkát ugy egyél, hogy a szomszédaidnak az irigységét fel ne költsd.
8. A darab szövegét, vagy a szinlapot óvatosan forgasd. Patétikus jelenetnél nincsen bántóbb valami, a papirzörejnél.
9. Operában ne üssed a taktust, sem a fejeddel, sem a lábaddal. Az a karmester dolga.
10. Előadás végeztével ne rohanj, ne tolakodj, ne fixirozd a hölgyeket. Távozzál csöndesen és szerényen.

IRODALOM.

A **»Vasárnapi Ujság«** május 28-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Perczel Mór« (arczképpel). — »Perczel Mór emlékirataiból.« — »Az erdő« Költemény Pásztóitól. — Regénytár: »Vadliliom.« Regény. Irta Theuriet Andrée. Franczióból forditotta G. Cserhalmi Irén (a párisi kiadás eredeti illusztrácziójával). — »Hires asszszonyok: Corday Charlotte« (képekkel). — »Ifj. gróf Bethlen Miklós« (arczképpel.) — »A béke hadserege.« — »Budavár bevételének emléknepe« [képekkel). — »A kaloni csataemlék leleplezése« Farkas Emődtől. — »Amerikai különleges-ég k.« Irta Virter Ferencz. — »Az aczetilén világitásról« (képekkel). — Az országos honvéd-menház lakói« (képpel) — »A béke-konferenczia tanácskozó terme« (képekkel). — »Sarcey Ferencz« (arczképpel). — »Az aradi uj román görög-keleti püspök« (Goldis Janos püspök arczképével), — Irodalom és müvészet. Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A Vasarnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budpesten IV. kerü. Egyetem-u. 4, s.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr. félévre 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

Ábránd és valóság.

Irta: **Kohányi Gyula.**

Folytatás.

A közönségre az ujitasokat rá kell kényszeriteni, mint ahogyan rákényszeritették a vizszabályozást, amelynek a költségeit ma is nyögve fizeti ugyan, de azért ma már természetesnek találja azt, amit az apja soha el nem ért, hogy t. i. a töltésen kivül sohasem önti el a hatart a viz.Igy kell tenni a prognózissal is. Elébe kell tenni a közönségnek mindenütt, hogy lássa, ha nem akarja is. Ma a vasuti táviróállomásoknak meg van tiltva a körsürgöny felvétele, holott ezek közvetitenék legnagyobb sikerrel. Ugyanis felmerült már a lapokban is több izben az az amerikai terv, hogy a vasuti vonatokra felhuzott lámpák és zászlók is jelezzék az időt. Sehol sem lehetne ezt az eszmét könnyebben megvalósitani, mint minálunk, ha a vasuti táviróhivatalok felvették a prognózist.

A vonat ugyanis kifutva a kezdő állomásról, ott, ahol eléri őt a d. u. 3 órakor fel dott s 1—2 óra alatt az egész országot befutó prognózis körözvény, ott a vonatvezetőnek tudtára adja az állomásfőnök s az felhuzza a megfelelő lobogót, avagy kitüzi — estefelé — a lámpát, a melyek mindenike betüvel is hirdetné a közelről nezőnek, hogy milyen értelme van a különböző szineknek.

Már ezzel nagy eredményt lehetne elérni a magyar prognosztika mai fejlődési stádiumában is, — hátha még a meteorologiai intézet prognózis-osztályát oda fejlesztenék, hogy annak módja lehetne tanulmányozásra a prognózisnak a beleövetkezett időjárással egybevetésével a helyi külömbségek felismerésére s ezek eredményeinek minél szélesebb körben való terjesztésére.

Számottevő siker elérésére azonban magának a prognozis osztálynak fejlesztése nem elég. Okvetlenül ki kell pótolni az éghajlati adatokat akár a meteorológiai, akar bármelyik más országos intézet kebelében az állat — és növényfejlődési adatok pontos és rendszeres gyüjtésével.

A Magyar Ornithologiai Központ évek óta — s a kezdetleges eszközökhöz képest igen szép sikerrel — müködik a vándormadarak vonulási utjának hely és időbeli felkutatása terén, — a földmivelési miniszterium vizrajzi osztályánál rendszeres tanulmányozás tárgya a folyók árhullámának vonulása kapcsolatban a csapadék mennyiségével, formájával és idejével s ez a tanulmány immár

eredményre is vezetett, amely, — ha egyelőre nem is fordítható meg, — az időprognózis adatait az árvizjelzésnél máris számbavehető tényezőként ismeri. De vajon elég-e ez, — a közönség látja-e közvetlenül a hasznat? Alig hiszem, bár a mérnöki kar a maga részéről joggal vitathatja az ellenkezőt.

Én azt hiszem, hogy el kell jutnunk oda hogy a laikus, különösen a gazdaközönség szemmel láthatólag hasznát vegye az országos érdekü tudományos megfigyeléseknek s a tavaszi korányilás ne ejtse tévedésbe, hanem hanem összevetvén valamennyi jelenséget, tisztában legyen vele, hogy ha örül a bokor uj hajtásának, nem követi e nagy bu majdan — minden valószinüség szerint — ezt az örömet ?!

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

A spanyol szelvények beváltása. A spanyol minisztertanács elfogadta a pénzügy miniszter ama elöterjesztését, hogy a budgetbe foglalt és julius 7-én esedekes szelvényeket csak akkor fizeti majd ki, ha a cortez a budget megszavazta.

Az orosz valuta. Szent Pétervárról jelentik, hogy az orosz czár jóváhagyta a pénzügyminiszter által beterjesztett és a császári tanács által elfogadott valuta rendezésről szóló javaslatot. E javaslat véglegesen az arany valutát hozza be.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiacz. Május 27. Magyar elsőrendü Öreg nehéz (páronkint 400 kgron felüli 45—45½ kr. Közép (páronkint 300—340 klg. sulyban 45½—46 kr. Fiatal, nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 48½—49 krig. Fiatal közép (páronként 251—320 klg.) 49—49½ krig. Fiatal könnyü páronkint 250 klgrig terjedő sulyba. 49—50 kr, Szerbiai: nehéz (páronkint 260 klgr felüli sulyában) 47½—48 krajczárig, közép páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 47—47½ krajczárig. Könnyü (páronkint 240 klgramig terjedő sulyban) 46—47 krajczárig

Sertéslétszám: 1899. évi május 25-én — volt készlet 47.854 darab, 1899 május hónap 25-én felhajtatott 909 drb, 1899 május hónap 26-ik napján elszallitatott 855 drb 1899 május hó 27-ik napjára maradt készletben 47.908 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonatőzsde.

Május 27.

készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Buza	kilós	Ár 100 klg. frttól	Ár 100 klg. frtig	kilós	100 kilogramm ára frttól	100 kilogramm ára frtig
Bánsági ó	76	9.10	9.20	80	09.50	09.65
» »	77	9 25	9.30	81	00.00	00.00
» »	78	9.30	9.40	82	.—	—.—.—
Tiszavidéki ó	79	9.45	9.55	—	9.35	9.65
» »	76	9 00	9.10	80	—.	—00.00
» «	77	9 15	9.25	81	00.00	—.00
Pestvidéki ó	78	9.25	09.35	82	9.45	10.55
» »	79	9.35	9 45	—	—.—	—.00
» «	79	8.95	9.05	80	—	—.—.—
Fehérmegyei ó	76	9.10	9.15	81	9 45	9.55
» «	78	9.20	9.30	82	——	—.—
« «	79	9 35	9.45	—	——	—.—
Bácskai ó	76	8.90	9 00	80	—.	——
« «	7	9.00	9.10	81	00—	—00—
«	8	——	——	82	0000	—00—
Észak mag	7	—	——	—	——	—.—
«	75	——	——	80	——	—.—
	79	——	——	81	——	—.—

		Min. hekt.-ben	Ár kilógram	
Rozs elsőrendü	uj	70—72	7 20	7.35
» másodrendü	»	—	7.05	7.20
Árpa takarmánynak	»	60—62	6.15	6.35
» égetni való	—	62—64	5.80	6.10
» serfőzdei	— —	64—66	6.60	7.00
Zab — — — —	uj	39—41	6.00	6.10
Tengeri bánsági	— uj	—	4.40	4.55
» más nemü	»	—	5·—	5·25
		—	—.—	—.—
Repcze bánsági		—	4.15	4.45

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

A helybeli lapok néhány hónap előtt megemlékeztek arról, hogy a »Debreczeni fáruraktár-szövetkezet« igazgatósága ellen a mérleg készitésénél elkövetett szabálytalanságok miatt beadott feljelentésemet a törvényszék, mint »teljesen alaptalant« visszautasitotta.

Az a magasztalás, mi lyet a lapok ezen alkalomból az igazgatóság osztályrészéül juttattak és az a körülmény, hogy a közlemény az összes lapokban majdnem szószerint ugyanazon tartalommal je ent meg, kétségtelenné tette ugyan, minden elfogulatlan szemlélő előtt, hogy az a sippal és dobbal üzött rehabilitatió csak az igazgatóság közvetlen környezetéből indulhatott ki, mégis szükségesnek tartottam már akkor rámutatni arra, hogy a dicshymnuszok zengése nem egészen indokolt, sőt talán kissé korai is, mert a törvényszék csupán formai okokból nem inditotta meg az eljárást, feljelentésem alaptalan voltát azonban nem állapitotta meg, azon kivül pedig kijelentettem, hogy a hozott határozat ellen jogorvoslattal fogok élni. Ezt tényleg meg is tettem, és mivel most már a királyi tábla is határozott, csak önmagam iránti kötelességemnek teszek eleget, midőn ez uton hozom az érdeklődők tudomására, hogy a tábla a »fényesen megrehabilitalt« igazgatóság ellen a vizsgálatot elrendelte.

Debreczen, 1899. május 28.

Popper József.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Figyelem!!!

Van szerencsém a t. közönség és megbizóim becses tudomására hozni, hogy Varga utcza 23 szám alatt ujból a mai kornak megfelelőleg

Vegyészeti ruha tisztitó és javitó intézetet

nyitottam.

Bátorkodom ezuttal felhivni figyelmét a t. megbizóimnak, hogy most sokkal jutányosabb árért és épen oly igyekezettel mint azt Egyháztér 3. szám alatt, teszek eleget a megrendeléseknek, hogy t. megbizóim és a t. közönség teljes bizalmát kiérdemeljem s azt továbbra is magamnak fentartani igyekszem.

A nagyérdemü közönség további pártfogásáért esedezve maradok

kiváló tisztelettel

SÉLLYEI JÓZSEF.

Fiók vállalatom Bozóki J. órás urnál Egyháztér 3 szám alatt

A ki **tartós lodent** és **divatszövetet férfi ruháknak** venni óhajt, bizalommal forduljon a

Kastner & Öhler, Graz cég posztó-osztályához.

Minták dijmentesen.

Sömör betegséget:

száraz, vizenyős, pikkelyes-sömört (flechten) s az e bajjal együttjáró kiállhatatlan „bőrviszketeget« jótállás mellett gyógyit, sőt azokat is, kik gyógyitást sehol sem találtak, — a »Dr. Hebra sömörirtó«-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. Ára 6 frt o. é. vám- és postadijmentesen (levéljegyekben is) etánvéttel 50 krral drágább. Kapható; (St. Marien-Droguerie Danzig. (Deutschland.)

618/1899. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. IV. 251/2 P. számu végzése folytán közhirré tétetik, miszerint Dr. Mariska György debreczeni lakos részére, özv. Somogyi Jánosné debreczeni lakostól 69 frt 18 kr. tőke, ennek kamatai és eddig összesen 51 frt 97 kr. perköltség erejéig 1899. évi április hó 18, 20-án biróilag lefoglalt és 338 frt 10 krra becsült házi butorok, ruhanemüek és egyéb ingóságok **1899 évi május hó 31-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő és Teleki-utczán, 3 számu háznál megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Debreczen, 1899 évi Május hó 10-ikén.

Török Géza
bir. kiküldött.

788. árv. ü.
1899.

Árverési hirdetmény.

A néhai **Csanády Béla és neje** néhai **Szilágyi Irma** volt karczagi lakosok hagyatékához tartozó és Bihar-Diószeg mellett, a jankafalvi 322. számu telekjegyzőkönyvben A + 1 rend és 376. helyrajzi szám alatt felvett **nyolcz hold** és **egyezer négyszögöl jankai nagy hegyi szőlőföld** a rajta levő **egyemeletes lakóházzal**, pinczékkel, borházzal, összes lak-, pincze-, borházi berendezéssel együtt a helyszinén **1899. junius 12-dik napjának délelőtti 9 óráján** kezdődő nyilvános árverésen el fognak adatni. Kikiáltási ár 3000 (háromezer) forint, melynek 10 %-a, vagyis 300 (háromszáz) forint készpénzben, vagy megfelelő óvadékképes értékpapirban a kiküldöttek kezéhez leteendő bánatpénzül, mely vevő részére az utolsó fizetési részletbe fog betudatni. Vevő ugyanis a vételárt három egyenlő részletben lesz köteles fizetni és pedig az első részletet az árverésnek gyámhatósági jóváhagyásától 30 nap alatt, a 2-dik részletet ugyan a jóváhagyástól 60 nap alatt, a 3-ik részletet szintén a jóváhagyástól számitandó 90 nap alatt.

Az árverési feltételek egyébb iránt Karczag város közgyámi, Bihar-Diószeg községjegyzői, hivatalában az érdeklődők által bármikor megtekinthetők.

Kelt Karczag város Árvaszékének 1899. márcz. 23. napján tartott ülésében.

Tassy Géza
árv. elnök.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészitésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapir czégnyomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélboriték czégnyomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghivók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Névjegyek	Dombornyomásu galvanizált remek
Tánczrendek	reklam falragaszok.
Számlák	Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.
Jegyzékek	Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.
Üzletjegyek	Regények, elbeszélések, költemények.
Körlevelek	Tudományos és szakmunkák előállitása.
Árjegyzékek	Rovatos ivek, tabellák.
Müsorok	Részvények, szelvények.
Zárszámadások	Elsőbbségi kötvények, értékpapirok.
Évi jelentések	Diszesen kiállitott étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.